

กรรมการปฏิรูปฯ การศึกษา ชูกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 สเต็ม กระตุ้นสร้างแอกทีฟเลิร์นนิ่ง ตั้งเป้าเด็ก ป.1-ม.6 ยุคใหม่สร้างนวัตกรรมได้

นำเสนอเมื่อ : 10 ธ.ค. 2564

“ดร.ศักดิ์สิน” กรรมการปฏิรูปฯ การศึกษา ชูกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 สเต็ม
กระตุ้นสร้างแอกทีฟเลิร์นนิ่ง ตั้งเป้าเด็ก ป.1-ม.6 ยุคใหม่สร้างนวัตกรรมได้

กรุงเทพฯ 7 ธันวาคม 2564 – ดร.ศักดิ์สิน โจน์สรณภรณ์ กรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
ชู**โมเดลการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น (GPAS 5 Steps)** เน้นกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบแอกทีฟเลิร์นนิ่ง
พร้อมทั้งเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1.แสวงหาข้อมูลรอบด้านเพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ 2.คิด-วิเคราะห์-
สรุปความรู้เพื่อวางแผนเตรียมปฏิบัติ 3.ลงมือทำจริง แก้ปัญหาจริง เพื่อพัฒนาหาแนวทางที่ดีที่สุด
4.สื่อสารและนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย 5.สร้างคุณค่าให้ผลงาน ต่อยอดประโยชน์สู่สังคม
สอดคล้องกับแผนปฏิรูปฯ การศึกษาบิกหรือคที 2
ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะความสามารถที่คงทนผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง
โดยเฉพาะการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ผลสำเร็จจาก 30 โรงเรียนต้นแบบ
พบว่าเด็กนักเรียนในช่วงชั้น ป.1-ป.6 สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมกว่า 1,800 นวัตกรรม
และคาดว่าจะมากขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

ดร.ศักดิ์สิน โจน์สรณภรณ์ กรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เปิดเผยว่า
การปฏิรูปการศึกษาต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในดานประชากร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
รวมทั้งสถานการณ์โควิด-19 ที่กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย
จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนการสอน
มาเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะแบบผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning)
ที่เน้นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างการเรียนรู้
ผ่านการพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS) โดย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
ได้วางกรอบนโยบายปฏิรูปการศึกษา เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (บิกหรือคที 2) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5
ขั้น (GPAS 5 Steps) มีสาระสำคัญ ดังนี้

- **แสวงหาข้อมูลรอบด้านเพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ (Gathering)** ผู้เรียนเกิดการสังเกต
หรือตั้งข้อสงสัยในปัญหาจากการกระตุ้นของครูผู้สอนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
การสร้างสถานการณ์เพื่อฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถามกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน
ทำให้ผู้เรียนต้องการหาคำตอบด้วยตัวเองด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งข้อมูลรอบตัว
- **คิด-วิเคราะห์-สรุปความรู้เพื่อวางแผนเตรียมปฏิบัติ (Processing)**
ผู้เรียนนำข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่รวบรวมได้มารวมกันวิเคราะห์
ว่าจะสามารถนำไปแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร จากนั้นจึงจัดจำแนกข้อมูล
และนำไปวางแผนการปฏิบัติ เช่น การคิดสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- **ลงมือทำจริง แก้ปัญหาจริง เพื่อพัฒนาหาแนวทางที่ดีที่สุด (Applying 1)**

ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์และวางแผนแล้วไปปฏิบัติและลงมือทำ โดยจะเกิดการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการปฏิบัติจริง การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

• **สื่อสารและนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย (Applying 2)**

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหา จนสามารถสรุปออกมาเป็นหลักการ สื่อสารผ่านการนำเสนอในรูปแบบแผนภาพความคิด นำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การบรรยาย หรือจัดทำเป็นสื่อต่างๆ

• **สร้างคุณค่าให้ผลงาน ต่อยอดประโยชน์สู่สังคม (Self-Regulating)**

ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและเห็นคุณค่าในผลงาน สามารถขยายผลหรือต่อยอดองค์ความรู้นั้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาโดยตรงกับบริบทของแต่ละชุมชน

ทั้งนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่คงทนผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลาย มีส่วนรวมในทุกกระบวนการเรียนรู้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะใฝ่รู้ สามารถใช้องค์ความรู้ผลิตผลงานหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้

“อย่างไรก็ตาม การปรับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบดังกล่าว ผ่านการพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบที่ประสบผลสำเร็จแล้วอย่างมากในประเทศไทย คือ โรงเรียนต้นแบบในภาคเหนือจำนวน 30 โรงเรียน อาทิ โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนเทศบาล 1 (หนองกะพ้ออนุสรณ์) โรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์ โดยมีนักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถสร้างนวัตกรรมกว่า 1,800 นวัตกรรม แบ่งออกเป็น นวัตกรรมเชิงพาณิชย์ นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรม นวัตกรรมเชิงอุตสาหกรรม และนวัตกรรมเชิงบริการ โดยคาดว่าในปีการศึกษาต่อไปจะต้องเกิดนวัตกรรมจากเด็กในช่วงวัยดังกล่าวเพิ่มขึ้นกว่า 3,000 นวัตกรรม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ที่ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการขยายผลไปยังพื้นที่ภูมิภาคอื่นๆ ให้ครอบคลุมสถานศึกษาทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการศึกษา ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาต่อไป” ดร.ศักดิ์สิน กล่าวสรุป

ติดตามความเคลื่อนไหวกิจกรรม ของ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้ใน 4 ช่องทาง ดังนี้ เว็บไซต์ <https://www.thaiedreform2022.org> เฟซบุ๊กแฟนเพจ <https://web.facebook.com/Thaiedreform2022> ยูทูปช่อง ‘thaiedreform2022’ และทวิตเตอร์ <https://twitter.com/Thaiedreform22>